

Solvency II Rapportage

Verslag inzake de Solvabiliteit en de Financiële
Toestand 2017 De Vereende N.V.

Inhoud

Inleiding	4
Samenvatting.....	5
A. Activiteiten en prestaties.....	6
A.1 Activiteiten	6
A.2 Prestaties op het gebied van verzekeringen	8
A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen	9
A.4 Prestaties op overig gebied	11
A.5 Overige informatie	11
B. Governance.....	12
B.1 Algemene informatie over het governancestelsel	12
Samenstelling Raad van Commissarissen	13
Commissies Raad van Commissarissen	13
Samenstelling Directie	13
Taakverdeling.....	13
Organisatiestructuur.....	14
B.2 Informatie over deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten.....	16
B.2.1 Lijst met personen	16
B.2.2 Informatie over beleid met betrekking tot betrouwbaarheid/deskundigheid	16
B.3 Informatie over het riskmanagementsysteem.....	18
Asset-liability Management.....	18
B.4 Informatie over het interne controlesysteem.....	19
Verslaggevingsprocedures.....	19
Controletechnische functiescheiding	19
Werking compliance-functie.....	19
Waarborgen goede gegevenskwaliteit	19
B.5 Interne auditfunctie.....	20
B.6 Actuariële functie	20
B.7 Uitbesteding	21
B.8 Aanvullende informatie	21
C. Risicoprofiel	22
C.1 Verzekeringstechnisch risico	22
C.2 Marktrisico.....	23
C.3 Tegenpartijrisico	26
C.4 Liquiditeitsrisico.....	26

C.5 Operationeel risico	26
D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	27
D.1 Solvency II balans	27
D.2 Informatie over waardering activa.....	28
D.3 Informatie over de waardering van technische voorzieningen	30
D.4 Informatie over de waardering van andere verplichtingen	31
E. Kapitaalbeheer.....	32
E.1 Kapitaalbeleid	32
E.2 Solvabiliteit van de Vereende	32
E.3 Ontwikkeling van de SCR	33
E.4 Eigen vermogen	34

Inleiding

Voor u ligt ons eerste “verslag inzake de solvabiliteit en de financiële toestand” van de Vereende N.V. over het boekjaar 2017. Dit rapport is opgesteld aan de hand van de richtlijnen die daarvoor in de Solvency II regelgeving zijn vastgelegd. De cijfers zoals weergegeven in dit rapport zijn in lijn met de aan de toezichthouder (DNB) gepresenteerde Quantitative Reporting Templates.

Alle bedragen in dit rapport worden gepresenteerd in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Samenvatting

De Vereende is een verzekerings- en schadebedrijf. Onze basis ligt in het mogelijk maken van verzekeringsdekking in de gevallen waarin de reguliere markt niet kan of wil voorzien. Dit brengen wij verder tot uitdrukking in onze missie “bieden van oplossingen voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche”.

In deze rapportage bieden wij u een beeld van de activiteiten, het risicoprofiel en de solvabiliteit van de onderneming. Ook bieden wij inzicht in de wijze waarop de organisatie wordt bestuurd en gecontroleerd.

In 2017 heeft de positionering van de Vereende verder vorm gekregen. Het bedrijf staat inmiddels in de verzekeringsmarkt goed op de kaart als partij voor het verzekeren van bijzondere risico's en heeft een brede vangnetfunctie in de markt. Inmiddels zien we dat de verbeterde naamsbekendheid ook werkelijk resulteert in een betere vindbaarheid voor onze klanten. Hierdoor kan de Vereende haar maatschappelijke taak beter vervullen. Aan het eind van 2017 heeft de Vereende moeten vaststellen dat de veranderingen in de verzekeringsmarkt een grote wissel trekken op de balans. Gedurende het jaar 2017 werd duidelijk dat de Vereende te maken heeft met een grote toestroom van zwaardere risico's en een sterke stijging van de schadelast. Beide ontwikkelingen leiden tot een oplopende solvabiliteitseis. Helaas heeft dit er toe geleid dat het stevige premieverhogingen worden doorgevoerd voor met name Motor WA risico's. Na een eerste verhoging per 1 januari 2018 zullen verdere verhogingen per mei 2018 noodzakelijk zijn.

In 2017 is de solvabiliteitsratio fors onder de interne norm van 150% uitgekomen door het toegenomen premievolume, maar ook door een sterk opgelopen schadelast en hoge kosten in verband met een groot IT-project.

A. Activiteiten en prestaties

A.1 Activiteiten

Meer dan ooit hebben wij in 2017 de maatschappelijke rol en toegevoegde waarde van de Vereende mogen waarmaken. Diverse vragen in het kader van onze missie kwamen op ons pad, de premie-inkomsten groeiden en vanuit de buitenwereld kregen we goede response op de ingezette strategie en op onze zichtbaarheid. De verzekeringsportefeuille is fors gegroeid. Enerzijds is dit te danken aan de grotere zichtbaarheid van de Vereende. Anderzijds staan de resultaten van Nederlandse schadeverzekeraars onder druk en het acceptatiebeleid van vele marktpartijen is in hoog tempo aangescherpt. Dit speelt met name bij motorrijtuigenverzekeringen. Hierdoor hebben wij als vangnetverzekeraar het aantal aanvragen voor met name nieuwe motorrijtuigenverzekeringen sterk zien toenemen. Dit heeft ons voor grote uitdagingen gesteld: het gezond houden van onze portefeuille, het zorgen voor voldoende solvabiliteit en het organiseren van een goede en vlotte afhandeling van aanvragen, mutaties en schades. Onze verwachting is dat de ontwikkeling waarbij verzekeraars steeds scherper en gedifferentieerder zullen tarifieren en de uitval groter wordt, zich verder zal doorzetten. Dit kan ertoe leiden dat de Vereende een grotere rol krijgt in de markt en verder in omvang zal toenemen.

Strategische agenda en positionering

De in 2016 ingezette lijn om actief naar buiten te treden, is in 2017 vervolgd. Er zijn gesprekken gevoerd met bekende en voor ons nog onbekende partijen waaronder verzekeraars, intermediair, VNAB, NVGA en het Instituut Asbestslachtoffers. Op de tweewekelijkse nieuwsbrief 'Zeker Vandaag' krijgen we positieve reacties vanwege de lezenswaardigheid van de artikelen die de volle breedte van de Vereende bestrijken. In de vakpers (AM-dossier en VVP 'ken-je-vak') verschijnen regelmatig onze bijdragen. Een van de onderwerpen waarmee we actief naar buiten zijn getreden is 'solidariteit'. Dit was het thema van het jaarverslag over 2016, het kwam naar voren in een blog en in een longread van het Verbond en was daarnaast het thema voor een bijeenkomst Jonge Verzekeraars die we in samenwerking met het Verbond organiseerden. Met betrekking tot nieuwe activiteiten die binnen de missie van de Vereende passen zijn verschillende mogelijkheden onderzocht. Een heel concreet initiatief betrof cyberverzekeringen. Omdat de markt hiervoor moeilijk tot stand leek te komen, hebben wij op verzoek van het Verbond van Verzekeraars in de markt onderzocht of er belangstelling was om de krachten te bundelen, zodat zou kunnen worden samengewerkt op het gebied van kennisontwikkeling, risicomodellen en risicodragerschap (pool). Samen met Deloitte hebben we een voorstel voor een haalbaarheidsonderzoek uitgewerkt en gepresenteerd aan belangstellende verzekeraars. Er bleek onvoldoende draagvlak te zijn voor een vervolg, onder meer omdat een aantal spelers in de tussentijd zelf de markt is opgegaan met een cyberproduct. We namen deel aan de werkgroep 'Klimaat' van het Verbond. Het rapport kreeg veel media-aandacht op het onderdeel 'overstromingsverzekering', waarbij een marktbrede oplossing gebaseerd op solidariteit weer onder de aandacht kwam. Dit heeft nog niet geresulteerd in een concreet vervolg. In overleg met het Verbond is gekeken naar het schaderegelingstraject bij calamiteiten en is overleg gevoerd over wanneer een rol voor de Vereende of het Waarborgfonds aan de orde is. Vanaf 2016 is een periodiek overleg met het Schadefonds Geweldsmisdrijven opgepakt waarbij ontwikkelingen onderling worden uitgewisseld en kennis wordt gedeeld. Na de introductie van de Vereende op 26 september 2016 is in het eerste halfjaar van 2017 gewerkt aan het vervolmaken van de positionering. Hiervoor is een corporate-story geschreven, die leidde tot de zin: 'de zekerheid waar de tijd om vraagt'. Het ontstaan, het heden en de toekomst van alle bedrijfsonderdelen en mogelijke nieuwe activiteiten komen hierin goed tot uiting. Op de personeelsbijeenkomst in juni 2017 is de video 'de zekerheid waar de tijd om vraagt' voor het eerst vertoond. Hierna – vanaf september 2017 – is gestart om deze positionering om te zetten in proposities voor de verschillende bedrijfsonderdelen binnen de Vereende.

De verzekeringsportefeuille van de Vereende

De begrote groei in premievolume is ruimschoots overschreden. Assurantieadviseurs weten ons inmiddels goed te vinden en zijn zich er beter van bewust dat ons assortiment veel breder is dan autoverzekeringen. Daarnaast heeft het eerdergenoemde strengere acceptatie- en saneringsbeleid van schadeverzekeraars in 2017 een groot effect

gehad op de instroom van verzekeringen bij de Vereende, met name op het gebied van WA-verzekeringen voor motorrijtuigen. Eind 2017 werd duidelijk dat de meeste verzekeraars zouden gaan stoppen met het verzekeren van taxi's, waardoor de instroom bij de Vereende dermate accelereerde dat een tijdelijke offertestop noodzakelijk was. Na analyse van de markt en de resultaten en het sluiten van een specifiek herverzekeringsarrangement voor taxi's, konden wij een onze vangnetfunctie vormgeven en een passend aanbod neerleggen. Voor wat betreft de BAVAM-polis is de portefeuille redelijk stabiel gebleven. De verhoging van de premie en het eigen risico per 1 januari 2017 heeft ondanks een strijd tussen een aantal concurrenten om de gunst van de klant, geen groot effect gehad op het volume. Een project met betrekking tot het helpen van verzekerden om hun schadeverloop dusdanig te verbeteren dat zij zich weer bij een gewone schadeverzekeraar kunnen melden, is gestart. 'Rij zeker' betreft het verbeteren van de rijvaardigheid door middel van een rijvaardigheidstraining en een app die rijgedrag monitort en de chauffeurs bewust maakt van hun rijgedrag. Na een drietal introductiemiddagen met assurantieadviseurs is hiertoe een pilot met verzekerden gestart. Daarnaast zijn wij gestart met het project 'Beter Beeld op Betalen'. Wij hebben het Nibud gevraagd om een onderzoek te doen naar de achterliggende redenen van wanbetaling binnen onze klantenkring om daar later gerichte acties aan te kunnen koppelen. Als bij de interviews door het Nibud bij onze klanten behoefte is aan budgetcoaching, zal het Nibud dat voor ons verzorgen.

Klanttevredenheid

Met de focus in de strategie op markt- en klantgerichtheid is het belangrijker om te meten wat klanten, claimanten, assurantieadviseurs en overige relaties van onze dienstverlening vinden. In 2017 zijn klanten van de directe portefeuille van de Vereende (de BAVAM-polis) gevraagd mee te doen aan het KTO Zakelijk van het Verbond. De Vereende werd 'gekroond' tot winnaar in de categorie zakelijke schadeverzekeraar en scoort overall een 7,7. Met name de scores op schriftelijke en telefonische communicatie zijn erg hoog. Op het gebied van schadeafwikkeling en naar aanleiding van de stelling "De Vereende vindt mijn bedrijf als klant belangrijk" zijn er nog belangrijke verbeteringen te realiseren. Begin 2017 werden de resultaten van het Adfiz Prestatie Onderzoek in 2016 bekend. Zowel in de categorie 'Schade Zakelijk' als 'Schade Particulier' eindigde de Vereende, met onze intermediaire producten, op twee mooie tweede plekken. De voorlopige resultaten voor 2017 (tot en met oktober) zijn minder. Vooral op de twee vragen over snelheid was de achteruitgang het sterkst. Deze bevinding sluit aan bij de eerder geconstateerde forse toename van nieuwe aanvragen, mutaties en schades. Inmiddels zijn er de nodige extra medewerkers aangetrokken en op langere termijn zorgt een nieuw geautomatiseerd systeem voor een forse uitbreiding van onze verwerkingscapaciteit.

In de jaarlijkse PIV-audit, waarbij de tevredenheid van benadeelden bij letselschades wordt gemeten, was het gemiddelde cijfer voor de Vereende een 8,8. Dit bij een benchmark van 7,55.

De interne organisatie

Medio 2017 zijn de afdelingen Acceptatie en Polisbeheer omgevormd naar een drietal op klantgroepen georiënteerde teams. Hiermee kunnen we beter tegemoet komen aan specifieke behoeften van assurantieadviseurs. Ook in de ondersteunende afdelingen heeft een reorganisatie plaatsgevonden: een grote afdeling waarin ICT, Facilitaire Zaken, Financiën en Business Intelligence bestuurd werden is in tweeën gesplitst waarmee de focus en het vakmanschap is bevorderd. Kennisontwikkeling is en blijft een belangrijk speerpunt van de Vereende. Uiteraard zijn we Wft-proof en voldoen we, voor wat betreft medewerkers die klantcontact hebben, aan de eisen met betrekking tot Permanente Educatie en Permanent Actueel. Naast individuele opleidingen werden er ook collectieve opleidingen georganiseerd, bijvoorbeeld op het gebied van motorrijtuigenverzekering, letselschadebehandeling, presenteren en artikelen schrijven. Eind 2017 startte een leiderschapstraject, dat in 2018 doorloopt. Ook is een start gemaakt met het vergroten van de vaardigheden op het gebied van Projectmatig Werken en Portfolio Management. Het werving- en selectieproces is geactualiseerd, waarmee op een planmatige en gestructureerde wijze personeel kan worden geworven. Het ziekteverzuim is gestegen van 5,6% naar 6,5%. Een relatief groot aantal langdurig zieken is hiervan de belangrijkste oorzaak. Daarnaast heeft de samenwerking met een nieuwe Arbodienst, gekoppeld aan een eigen regiemodel, niet gebracht wat werd verwacht. Inmiddels is besloten om de samenwerking te beëindigen. Door de groei van de verzekeringsportefeuille is het aantal fte gestegen van 115 naar 126.

A.2 Prestaties op het gebied van verzekeringen

De Vereende is alleen actief op de Nederlandse markt en ontplooit verzekeringsactiviteiten op het gebied van moeilijk verzekerbare risico's. De belangrijkste risicobranches waar de Vereende actief is zijn motorrijtuigen en beroepsaansprakelijkheid (voor assurantietussenpersonen en makelaars onroerend goed). Per branche en in totaal ziet het resultaat van de Vereende onder de B.W. 2.9 waardering (conform jaarrekening) er als volgt uit (x € 1.000):

2017	Algemene aansprakelijkheid	Brand en andere schade aan goederen	Zee, transport en luchtvaart	Aansprakelijkheid motorvoertuigen	Overige motorrijtuigverzekeringen	Rechtsbijstand	TOTAAL
Geboekte brutopremies	10.874	3.041	-	13.924	766	145	28.750
Bruto verdiende premie	10.877	3.022	-	13.562	734	143	28.338
Bruto schaden	-6.839	-947	20	-12.649	-490	-94	-20.999
Bruto bedrijfskosten	-3.201	-773	-	-6.959	-383	-73	-11.389
Saldo herverzekeringsbaten en -lasten	-1.931	-827	26	1.390	-38	-	-1.380
Toegerekende opbrengst beleggingen	180	5	2	109	1	1	298
Overige technische baten eigen rekening	-50	99	-27	68	1	0	91
Technisch resultaat	-963	579	21	-4.479	-175	-24	-5.041

Het bruto premie-inkomen nam met 27,7% toe tot € 28,8 miljoen (2016: € 22,5 miljoen).

Deze groei wordt in belangrijke mate gevoed door een kritischer acceptatiebeleid door de Nederlandse verzekeraars op het gebied van motorrijtuigrisico's. Ook de andere, kleinere, branches laten groei zien.

De premiegroei op het gebied van beroepsaansprakelijkheid wordt verklaard door de verbetering van de omzet bij onze verzekerden en een bescheiden premieverhoging per 1 januari 2017.

De netto schadelast steeg in 2017 naar € 16,3 miljoen (2016 € 8,5 miljoen). De hogere last komt voort uit de branche Aansprakelijkheid Motorvoertuigen. Ontwikkeling op letselschaden binnen het eigen behoud van de organisatie zijn verantwoordelijk voor deze enorme toename. De bedrijfskosten namen toe tot € 11,4 miljoen (2015: € 10,6 miljoen). De op het eerste gezicht hoge bedrijfskosten van de Vereende moeten gezien worden in relatie tot de bijzondere positie die de Vereende inneemt. De hoge automatiseringskosten onder de beheers- en personeelskosten wordt veroorzaakt door investeringen in de nieuwe verzekeringsapplicatie. De kosten voor de nieuwe applicatie worden direct ten laste van het resultaat gebracht. In 2017 zijn voor deze applicatie € 1,9 miljoen (2016: € 2,6 miljoen) aan kosten gemaakt die ten laste van de Vereende komen. Deze applicatie wordt inmiddels al gebruikt voor de portefeuille van beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen en door het Waarborgfonds en Nederlands Bureau.

Ter vergelijking de cijfers van 2016:

2016	Algemene aansprakelijkheid	Brand en andere schade aan goederen	Zee, transport en luchtvaart	Aansprakelijkheid motorvoertuigen	Overige motorrijtuigverzekeringen	Rechtsbijstand	TOTAAL
Geboekte brutopremies	10.214	2.550	-	9.089	543	119	22.515
Bruto verdiende premie	10.291	2.511	-	9.015	471	106	22.394
Bruto schaden	-7.056	-433	-20	-2.556	-263	-55	-10.383
Bruto bedrijfskosten	-4.091	-653	-	-5.488	-286	-64	-10.581
Saldo herverzekeringsbaten en -lasten	-1.579	-1.090	-	-1.027	-24	-	-3.720
Toegerekende opbrengst beleggingen	222	8	3	116	1	1	351
Overige technische baten eigen rekening	347	125	-	50	7	1	529
	-1.865	468	-17	110	-94	-12	-1.410

Voor een nadere toelichting op deze resultaten en de daarbij toegepaste waarderingsgrondslagen verwijzen we u naar de jaarrekening over 2017.

A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen

De Vereende voert een defensief beleggingsbeleid die periodiek op basis van een ALM-studie wordt herijkt. Op basis van dit beleid worden de beleggingen als volgt verdeeld naar aandelen, vastrentende waarden en deposito's:

categorie	belang	tolerantie
Aandelen	10%	+/- 2,5%-punt
Vastrentende waarden	70%	+/- 5%-punt
Deposito's/Liquiditeiten	20%	+/- 7,5%-punt

Het beheer van de beleggingen in Aandelen en Vastrentende waarden is uitbesteed aan Nationale Nederlanden Investment Partners (NNIP).

Het resultaat op de beleggingen bedroeg het afgelopen jaar:

	Andere deel- nemingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Liquide middelen	totaal
2017					
Opbrengst uit beleggingen	59	34	1.107	-	1.200
Gerealiseerd resultaat beleggingen	-	444	-191	-	253
niet gerealiseerd resultaat beleggingen	-	-66	-1.207	-	-1.273
beleggingslasten	-	-5	-31	-	-36
Resultaat	59	407	-322	-	144
gemiddelde waarde beleggingen	59	5.664	38.203	8.367	52.293
rendement	100%	7%	-1%	0%	0%
2016					
Opbrengst uit beleggingen	78	87	1.194	14	1.373
Gerealiseerd resultaat beleggingen	-	-	-503	-	-503
niet gerealiseerd resultaat beleggingen	-	432	-90	-	342
beleggingslasten	-	-14	-50	-	-64
Resultaat	78	505	551	14	1.148
gemiddelde waarde beleggingen	59	5.954	39.392	8.764	54.169
rendement	132%	8%	1%	0%	2%

De duratie van de activa bedraagt rond 2 jaar.

De andere deelnemingen bestaat uit een belang in CED Holding B.V. Het belang in deze deelneming is in februari 2018 verkocht voor € 1,4 miljoen.

Voor het boekjaar 2017 worden geen wijzigingen in het beleggingsbeleid voorzien. Wel kan aanpassing van de beleggingsmix gebruikt worden als één van de maatregelen om de solvabiliteitseis te verlagen indien dit door omstandigheden nodig zou moeten zijn.

A.4 Prestaties op overig gebied

De Vereende voert de operationele werkzaamheden en het management uit voor Waarborgfonds Motorverkeer, Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars, Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden (NHT), Atoompool en DAP Holding N.V. De kosten in verband met deze werkzaamheden worden op basis van vastgestelde sleutels door de Vereende doorbelast aan deze organisaties, zonder winst- of risico-opslagen.

A.5 Overige informatie

DECA II

Een omvangrijk project waarbij de core-applicatie van de gehele organisatie wordt overgebracht naar de applicatie Certigo, heeft in 2017 verdere vertraging opgelopen. Dit hield onder andere verband met de grote complexiteit en variatie in producten in de portefeuille van de Vereende. Niettemin zijn goede stappen gezet en is de gehele BAVAM-portefeuille in maart 2017 succesvol live gegaan. Het streven is erop gericht om het project in het najaar van 2018 af te ronden..

Koepelvrijstelling

In september 2017 heeft het Europese Hof uitspraak gedaan over het gebruik van de koepelvrijstelling door verzekeraars en financiële instellingen. Dit gebruik van de koepelvrijstelling wordt niet meer toegestaan waardoor diensten die door de koepel ten behoeve van de leden worden verricht niet meer buiten de heffing van btw vallen. Voor de samenwerking en de kostenverdeling tussen de Vereende, Waarborgfonds, Nederlands Bureau, NHT en Atoompool wordt gebruik gemaakt van de koepelvrijstelling. De toestemming van de Belastingdienst voor het gebruik van deze regeling loopt tot ultimo 2021, tenzij de wettelijke regels rond koepelvrijstellingen aangepast worden. In overleg met onze adviseurs en in afstemming met de Belastingdienst bereiden we ons voor op een andere methodiek om de samenwerking tussen alle organisaties binnen de Vereende mogelijk te maken zonder dat dit tot verhoging van kosten gaat leiden.

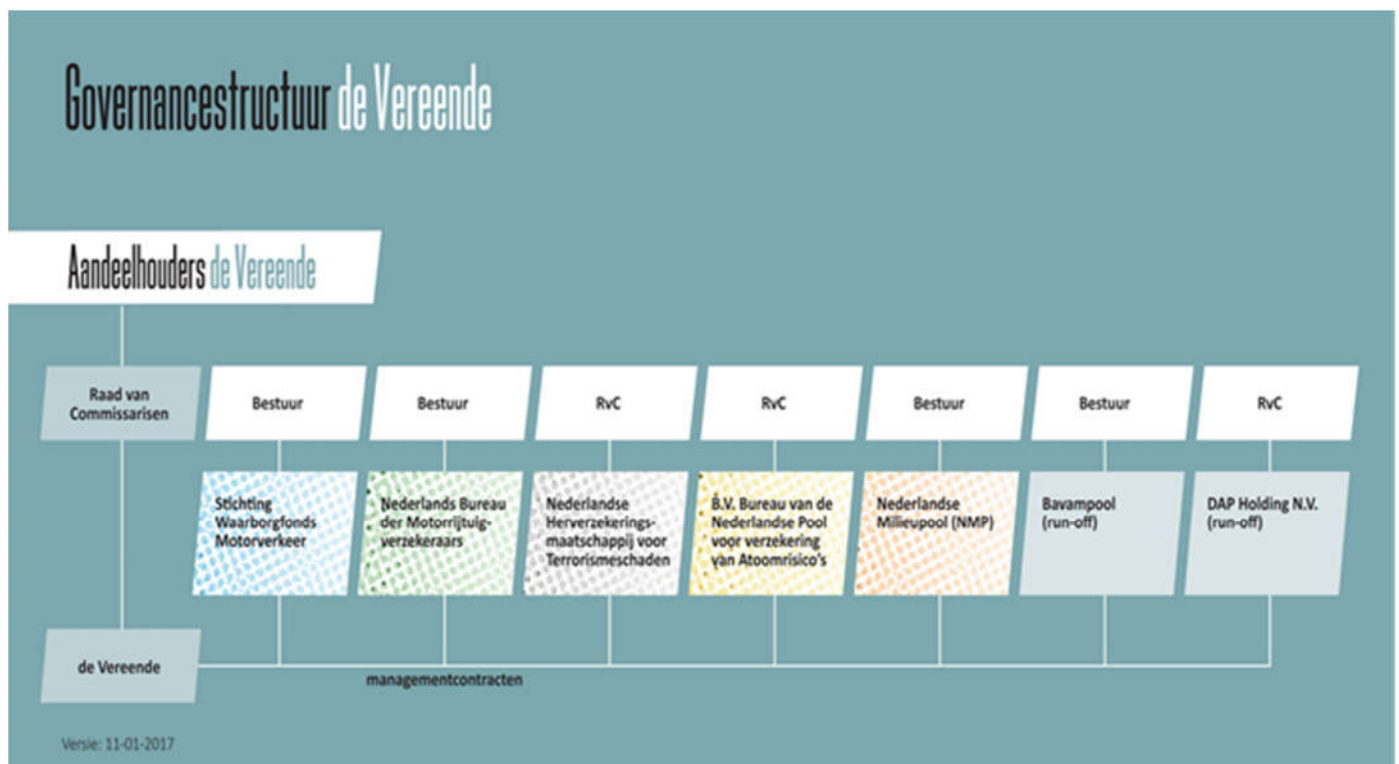
B. Governance

B.1 Algemene informatie over het governancestelsel

De bestuursstructuur van de Vereende bestaat uit drie organen: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, de Raad van Commissarissen en de Directie. Daarnaast legt de Vereende als manager verantwoording af aan de Besturen en Raden van Commissarissen van de organisaties die hun werkzaamheden aan de Vereende hebben uitbesteed en waarmee managementcontracten zijn afgesloten. Het gaat hier om:

- Nederlandse Milieupool (NMP)
- B.V. Bureau van de Nederlandse Pool voor verzekering van Atoomrisico's (Atoompool)
- Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden (terrorismepool)
- Stichting Waarborgfonds Motorverkeer
- Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars

Daarnaast wordt nog ondersteuning gegeven aan de run-off van de BAVAM-pool en DAP Holding N.V.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Op basis van de statuten kunnen uitsluitend verzekeringsondernemingen die zijn toegelaten tot de uitoefening van het verzekeringsbedrijf in Nederland, of ondernemingen waarvan het vermogen grotendeels bestaat uit aandelen in deze verzekeringsondernemingen, aandeelhouder van de Vereende zijn.

Tenminste eenmaal per jaar wordt een Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden. Hier worden besluiten genomen over onderwerpen als de vaststelling van het jaarverslag, de goedkeuring van dividenduitkering en benoemingen van leden van de Raad van Commissarissen en de Directie. De Raad van Commissarissen of de Directie kan een buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders bijeenroepen.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen ziet toe op het beleid van de Directie en op de algemene gang van zaken. Hij staat de Directie met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de Vereende en al haar stakeholders. Leden worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De leden van de raad hebben zittingsperiode van vier jaar. De commissarissen treden periodiek af volgens een door de raad vast te stellen rooster. Aftredende commissarissen kunnen ten hoogste tweemaal worden herbenoemd.

Samenstelling Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen bestaat uit een 3-tal leden, te weten:

De heer W.H. Steenpoorte, voorzitter

De heer Delfos

De heer S.H.A. Kernkamp

Commissies Raad van Commissarissen

De RvC van de Vereende heeft de volgende commissies ingesteld: Auditcommissie, Risicocommissie, Remuneratiecommissie en de Benoemingscommissie. Gezien de omvang van de organisatie en de RvC worden de Auditcommissie, Risicocommissie en de Renumeratiecommissie gevormd door alle leden van de RvC. In de benoemingscommissie hebben 2 leden uit de RvC zitting en is 1 lid afkomstig uit het bestuur van het Waarborgfonds Motorverkeer.

Directie

De Directie is belast met de dagelijkse leiding van de vennootschap. De leden van de Directie worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De voordracht geschiedt aan de hand van een door de Raad van Commissarissen opgestelde profielschets van het directieteam.

Ieder lid van het directieteam dient over daarin passende en aan de andere directieleden complementaire competenties en vaardigheden te beschikken.

Samenstelling Directie

De Directie bestaat uit een 2-tal personen, te weten:

Mw. mr. I.A. Visscher, voorzitter

Dhr. N.J.M. Barendse RA

Taakverdeling

De taakverdeling binnen de Directie is als volgt:

Mw. I.A. Visscher

Mw. Visscher is als voorzitter van de Directie eindverantwoordelijk. Naast de aansturing van het management en de organisatie is zij verantwoordelijk voor:

- Hiërarchische verantwoordelijk voor de afdelingen:
 - Marketing en Acceptatie
 - Schade
 - HRM
 - Secretariaat
 - Compliance
 - Pools
- De contacten met de RvC en de Besturen c.q. RvC's van de organisaties die het management en bedrijfsvoering aan de Vereende hebben uitbesteed;
- De contacten met de toezichhouders (AFM en DNB);

- Strategie
- Aansturing MT
- Klachtenbureau
- Juridische zaken
- Compliance en Internal Audit.

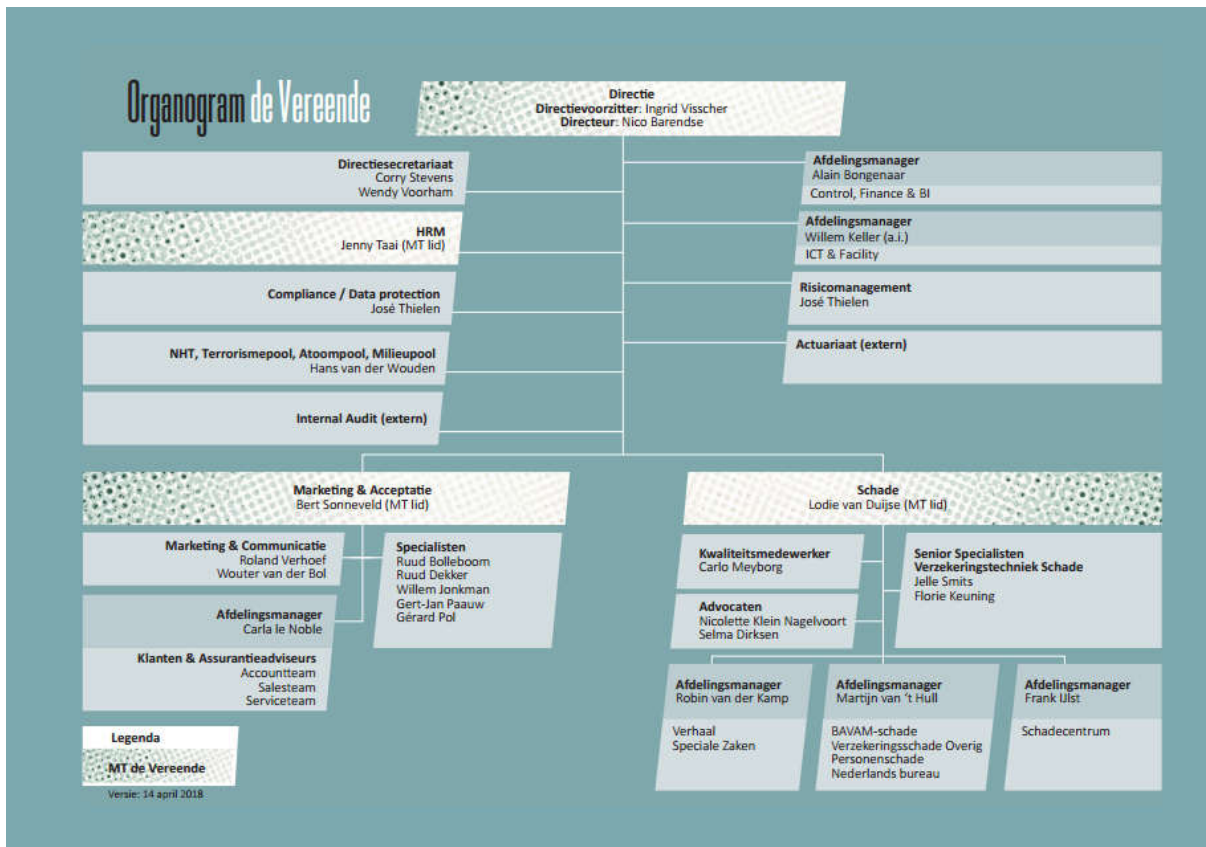
Dhr. N.J.M. Barendse

De heer Barendse heeft in zijn portefeuille:

- Hiërarchische verantwoordelijk voor de afdelingen:
 - ICT en Facilitaire Dienst
 - Financiële administratie, BI en Controlling
- Riskmanagement;
- Actuariële functie;
- Herverzekering;
- Assetmanagement;
- DAP Holding N.V.

Organisatiestructuur

De organisatiestructuur van de gehele Vereende (inclusief de afdelingen die belast zijn met de geinsourcete activiteiten van WBF, NBM, etc) is als volgt:

Beheerste beloning

Het beloningsbeleid van de Vereende voldoet aan de eisen van de Regeling Beheerst Beloningsbeleid. De Vereende kent een marktconform honoreringsbeleid, waarbij de beloning van de directie iets beneden de mediaan van vergelijkbare functies ligt. De Directie kent geen variabele beloning. Variabele beloningen voor de medewerkers worden concreet met betrokkenen afgesproken, zijn aan toetsbare criteria gekoppeld en niet excessief.

Managementcontracten

Met Atoompool, NHT, Stichting Waarborgfonds Motorverkeer en het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars zijn uitbestedingsovereenkomsten gesloten. In deze uitbestedingsovereenkomsten zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Vereende als manager en uitvoeringsorganisatie beschreven. Over de uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van deze rechtspersonen wordt verantwoording afgelegd aan de betreffende besturen en raden van commissarissen. De door de Vereende in verband met deze werkzaamheden gemaakte kosten worden zonder risico- of winstoverslag aan de betrokken organisatie doorbelast.

B.2 Informatie over deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

B.2.1 Lijst met personen

De Vereende heeft de Risicomanagementfunctie en de Compliance functie intern ingevuld. De Interne Audit functie en Actuariële functie zijn extern belegd, gezien de omvang van de organisatie, de deskundigheidseisen en personele kwetsbaarheid als deze intern worden belegd.

De volgende personen c.q. externe partijen vervullen de functies:

Risicomanagement functie	mw. J.J. Thielen-Burgers
Compliance functie	mw. J.J. Thielen-Burgers
Interne auditfunctie	InAudit B.V., dhr. R. Henriques
Actuariële functie	Arcturus B.V., mw. J. Hooper

B.2.2 Informatie over beleid met betrekking tot betrouwbaarheid/deskundigheid

De Vereende heeft het beleid rond de toetsing van de sleutelfuncties vastgelegd in een beleidsdocument. De sleutelfunctionarissen vervullen geen leidinggevende rol, de eindverantwoordelijkheid binnen deze functies ligt bij de directie. De sleutelfunctionarissen voldoen hiermee niet aan de eisen die door DNB gesteld worden aan de organisatie waar het gaat om het toetsen van het "2^e echalon".

	betrouwbaarheid	deskundigheid
Risicomanagementfunctie	Conform de regeling Integriteitsgevoelige functies valt de functie van Risk Officer in categorie 2. Dit betreft een externe screening met de volgende elementen, identificatie, strafrechtelijke antecedenten en financiële antecedenten.	Eisen zijn vastgelegd in het functieprofiel. Jaarlijks wordt de medewerker beoordeeld op de deskundigheid in de vervulling van de functie en de activiteiten (o.a. opleidingen) die zijn ondernomen om de deskundigheid bij te houden c.q. te vergroten.
Compliance functie	Conform de regeling Integriteitsgevoelige functies valt de functie van Compliance Officer in categorie 3. Dit betreft een externe screening met de volgende elementen, identificatie, strafrechtelijke antecedenten, financiële antecedenten en overige antecedenten door middel van een interview.	Eisen zijn vastgelegd in het functieprofiel. Jaarlijks wordt de medewerker beoordeeld op de deskundigheid in de vervulling van de functie en de activiteiten (o.a. opleidingen) die zijn ondernomen om de deskundigheid bij te houden c.q. te vergroten.
Interne Auditfunctie	Jaarlijks confirmeren de functionarissen schriftelijk dat zij voldoen aan de IIA Code of Ethics. De Chief Audit Executief	De Internal Audit functie (IAF) is uitbesteed aan een externe partij. In het Internal Audit Charter zijn de eisen

	betrouwbaarheid	deskundigheid
	<p>(CAE) is verantwoordelijk voor de uitvoering van de uitbestede interne audit functie. De CAE wordt tenminste één keer per drie jaar extern getoetst op betrouwbaarheid. De vaste medewerkers worden periodiek getoetst en ook freelancers worden gescreend op betrouwbaarheid. De uitkomsten van het onderzoek naar de betrouwbaarheid, deskundigheid en geschiktheid zijn op te vragen.</p>	<p>vastgelegd ten aanzien van onafhankelijkheid, kennis en competenties.</p> <p>De functie moet voldoen aan de algemeen aanvaarde beroepsnormen voor Internal Auditors in Nederland zoals opgesteld door het IIA, NBA en NOREA.</p> <p>De functionarissen beschikken over voldoende kennis om de belangrijkste informatie-technologische risico's en beheersmaatregelen en van beschikbare geautomatiseerde audittechnieken om de werkzaamheden uit te voeren. Daarnaast beschikken zij over voldoende kennis en ervaring om frauderisico's te identificeren en te beoordelen inclusief de welke wijze waarop deze beheerst worden.</p>
Actuariële functie	<p>De actuariële functie is uitbesteed aan een externe partij. In het actuariële charter zijn de eisen ten aanzien van de betrouwbaarheid vastgelegd.</p>	<p>De actuariële functie is uitbesteed aan een externe partij. In het actuariële charter zijn de eisen ten aanzien van de deskundigheid en professioneel handelen vastgelegd. Personen met kennis van actuariële- en financiële wiskunde en voldoende relevante ervaring voeren de uitbestede werkzaamheden uit. Het betreft hier kennis die in verhouding staat tot de aard, omvang en complexiteit van de risico's. De recente Cv's en een overzicht van alle permanente educatie activiteiten kunnen opgevraagd worden evenals de geschiktheids- en betrouwbaarheidstoets. De persoon die de actuariële functie uitoefent heeft de titel 'Actuaris AG'.</p>

B.3 Informatie over het riskmanagementsysteem

Risicomanagement is het geheel aan maatregelen gericht op het identificeren van risico's, bepalen van de risicobereidheid, nemen van beheersmaatregelen en monitoren van risico's en naleving van procedures met het doel om te komen tot een beheerste bedrijfsvoering.

De Directie is primair verantwoordelijk voor het vaststellen, uitvoeren, monitoren en zo nodig bijstellen van het algehele risicobeheer binnen de organisatie. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het door de Directie gevoerde risicobeheer. Daarnaast keurt de Raad van Commissarissen jaarlijks, op voorstel van de Directie, de risicobereidheid van de organisatie goed.

Bij uitoefening van deze toezichtrol wordt de Raad van Commissarissen geadviseerd door de risicocommissie die hiertoe uit zijn midden is gevormd.

Risicomanagement moet een onderdeel worden van de dagelijkse processen en medewerkers moeten zich bewust zijn van hun rol hierin. Om dit te verankeren zijn alle lijn- en stafmanagers verantwoordelijk voor risicobeheer, inclusief rapportages daarover, binnen hun team/afdeling. De lijn- en stafmanagers worden hierbij ondersteund door de risk officer.

De risk officer ondersteunt de lijn- en stafmanagers bij het identificeren van de risico's, invoeren en beoordelen van beheersmaatregelen en ondersteuning van de rapportage vanuit de teams/afdelingen naar directie. De beoordeling van de beheersmaatregelen vindt plaats binnen de risicobereidheid van de individuele organisaties.

Het proces van risicobeheer wordt gekenmerkt door een driedelige aanpak: *top-down* en *bottom-up*, terwijl daarnaast de risicobereidheid van de vennootschap is geformuleerd.

De *top-down* benadering wordt toegepast aan de hand van het door DNB opgestelde FIRM-protocol. Daarin worden de risico's waaraan de Vereende bloot staat op het niveau van de vennootschap in kaart gebracht en wordt vastgesteld op welke wijze deze worden beheerst.

Bottom-up wordt per afdeling geanalyseerd welke risico's daar kunnen worden geïdentificeerd, welke beheersmaatregelen daarop worden toegepast en welke eventuele aanvullende maatregelen nodig zijn. Deze afdelingsanalyses hebben geen bevindingen opgeleverd die aanvullend van belang zijn voor het risicoprofiel van de vennootschap als geheel. Deze afdelingsanalyses worden periodiek uitgevoerd of als concrete ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Het derde element in de aanpak van het proces van risicobeheer wordt gevormd door de risicobereidheidsverklaring. Hierin is de risicobereidheid gekwantificeerd. De risk officer rapporteert per kwartaal of de organisatie zich binnen de gestelde kaders ontwikkeld.

Significante risico's

De Vereende hanteert ten behoeve van de bepaling van de solvabiliteitseis het standaard model van Eiopa. Op basis van de passendheidsanalyse is vastgesteld dat het standaard model niet voldoet voor het verzekeringstechnische risico van de branche Algemene Aansprakelijkheid. Teneinde met het hogere risico rekening te houden hanteert de Vereende voor de interne solvabiliteitseis een capital add-on bovenop de berekende kapitaal-eis conform het standaard model.

Asset-liability Management

Het beleggingsbeleid is door de directie, in afstemming met de RvC, vastgesteld. De uitvoering van het beleggingsbeleid is voor de beleggingen in aandelen en obligaties uitbesteed aan een vermogensbeheerder. Het beleid is vertaald naar een mandaat waaraan de vermogensbeheerder zich dient te houden.

Door de vermogensbeheerder wordt maandelijks gerapporteerd over de waarde van de beleggingen en de transacties. Per kwartaal wordt daarnaast gerapporteerd over de mate waarin binnen het mandaat gebleven is. Bij

(dreigende) overschrijding van het mandaat wordt door de beheerder contact opgenomen met de verantwoordelijke directielid.

De vanuit het beleggingsbeleid voortvloeiende beleggingen in liquide middelen wordt binnen de eigen organisatie opgepakt.

Periodiek vindt herijking van het beleggingsbeleid plaats aan de hand van een ALM-studie.

Gebruik kredietbeoordelingen

De Vereende gebruikt kredietbeoordelingen door de mondiale ratingorganisaties bij het beoordelen van de kwaliteit van de beleggingen in vastrentende waarden, selectie van banken en herverzekeraars. In het beleggingsbeleid en het herverzekeringsbeleid zijn eisen gesteld aan de minimale rating waaraan moet worden voldaan.

Voor de beoordeling van de ratings wordt voor de beleggingen uitgegaan van de opgave van de assetmanager. De rating van de herverzekeraars wordt aangeleverd door de herverzekeringmakelaar en voor de rating van de banken wordt uitgegaan van publieke informatie. De Vereende heeft niet de omvang of de mogelijkheden om de kwaliteit van de kredietbeoordelingen te toetsen.

Voor de details over het risicoprofiel van de Vereende wordt verwezen naar onderdeel C.

B.4 Informatie over het interne controlesysteem

De Vereende is een kleine organisatie waardoor het niet mogelijk en wenselijk is om alle handelingen aan een 4-ogenprincipe te onderwerpen. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van geautomatiseerde controles. Waar dit niet mogelijk is wordt voor de risicovollere handelingen via deelwaarnemingen vastgesteld dat de processen en het beleid worden nageleefd.

Verslaggevingsprocedures

De verslaggevingsprocedure ligt vast in het Rapportagebeleid. Het opstellen van de verslaggeving vindt plaats vanuit de financiële afdeling. Binnen de afdeling zijn interne controlemaatregelen getroffen om de juistheid en volledigheid van de rapportages te bewaken. Door de controller worden de rapportages en de verklaringen getoetst. De directie keurt de verslaggeving goed voordat deze wordt vrijgegeven om te worden ingediend. Waar nodig vindt controle door een externe accountant plaats alvorens externe verantwoording plaatsvindt.

Controletechnische functiescheiding

Functiescheiding wordt zoveel mogelijk geautomatiseerd doorgevoerd en waar nodig op de meest risicovolle onderdelen. De Vereende is een kleine organisatie waarin eigen verantwoordelijkheid voor medewerkers hoog in het vaandel staat. Dit houdt in dat niet in het gehele proces volledige functiescheiding is doorgevoerd. De kans op andere (niet materiële) fouten wordt via deelwaarnemingen ondervangen.

Hiermee heeft de Vereende een efficiënt en betrouwbaar stelsel van interne controle opgezet.

Werking compliance-functie

De functie, werkzaamheden en bevoegdheden van de compliance-functie zijn vastgelegd in de compliance charter. De compliance officer volgt de ontwikkeling van de wet- en regelgeving, ontvangt rapportages uit de organisatie over de mate van naleving en voert zelfstandig controles uit om vast te stellen dat de organisatie compliant is. Maandelijks voert de compliance officer overleg met de directie en per kwartaal wordt gerapporteerd over de mate van naleving. De kwartaalrapportages worden samengevoegd in een jaarrapportage ten behoeve van de RvC.

Waarborgen goede gegevenskwaliteit

Kwalitatief goede gegevens zijn voor de Vereende van wezenlijk belang. De normen die aan de kwaliteit van de gegevens worden gesteld zijn vastgelegd in het Datamanagementbeleid. De gegevens worden in geautomatiseerde systemen vastgelegd die alleen toegankelijk zijn voor hiertoe geautoriseerde medewerkers, waarbij hun mogelijkheden zijn beperkt tot die zaken die zij uit hoofde van hun functie moeten doen.

Via back-up en recoveryprocedures wordt ook afgedekt dat data door problemen met de systemen verloren zouden gaan.

B.5 Interne auditfunctie

Binnen De Vereende is de interne auditfunctie ("IAF") uitbesteed aan InAudit BV. De Vereende heeft haar interne audit beleid vertaald naar haar interne audit charter. In dit charter zijn de doelstellingen, verantwoordelijkheden, scope, positionering, onafhankelijk, bevoegdheden en escalatiemogelijkheden, rapportage-structuur en -vereisten beschreven. Het audit charter wordt jaarlijks geactualiseerd en goedgekeurd.

De interne auditfunctie is onafhankelijk geïncorporeerd, direct onder de directievoorzitter. De IAF rapporteert aan de directie en heeft een rapportagelijijn naar de voorzitter van de ARC. De audit manager woont de vergaderingen van de ARC bij.

De personen die de IAF uitoefenen verrichten geen werkzaamheden ten aanzien van de overige sleutelfuncties.

Jaarlijks wordt in de vergadering van het ARC het jaarplan en het budget voor de IAF vastgesteld. Daarbij worden risicogewogen keuzes gemaakt ten aanzien van de audit objecten. De audit rapportages worden besproken en de IAF stelt de opvolging van de audit bevindingen vast. Hierover wordt ieder kwartaal gerapporteerd aan het ARC.

In 2017 heeft de IAF conform het audit jaarplan 2017, verspreid over het jaar, de volgende audits verricht:

- Actuariële functie (Q1-2017)
- Compliance functie (Q2-2017)
- Schadebehandelingsproces (Q3-2017)
- Acceptatieproces BAVAM (Q3-2017)
- ITGC's (Q4-2017)
- Prolongatie BAVAM (Q4-2017)

B.6 Actuariële functie

De actuariële functie is door De Vereende uitbesteed aan Arcturus. Hiervoor is een uitbestedingsovereenkomst opgesteld en zijn afspraken gemaakt met Arcturus. Voor de uitvoering van de actuariële functie is een charter opgesteld met hierin onder andere de doelen van de actuariële functie, inrichting van de functie, werkwijze en samenwerking met de organisatie. Dit charter wordt elk jaar herzien en vervolgens goedgekeurd in de Auditcommissie. In 2017 heeft de actuariële functie voor De Vereende geen andere rollen verricht buiten deze functie. De actuariële functie rapporteert aan de Directie.

De actuariële functie voert de volgende activiteiten uit zoals beschreven in artikel 48 van de Richtlijn:

1. Coördinatie en beoordeling (waaronder betrouwbaarheid en adequaatheid) van de berekening van de technische voorzieningen in het kader van Solvency II.
2. Jaarlijkse review & controles op de aannames, methodologie en modellen gebruikt in de beste schatting en risicomarge van de voorzieningen.
3. Jaarlijkse review & controle van de kwaliteit van de gegevens gebruikt bij de berekening van de beste schatting en risicomarge van de voorzieningen.
4. Jaarlijkse analyse van de realisatie van de schade-uitkeringen en overige lasten versus de voorzieningen (de schattingen van de schade-uitkeringen en overige lasten die onder de voorziening vallen) waarbij zij ook een verklaring geeft voor alle materiële effecten van veranderingen in gegevens, methodes of veronderstellingen tussen waarderingstijdstippen op het bedrag van de technische voorzieningen.
5. Toezien op de berekening van de technische voorzieningen in geval er onvoldoende gegevens zijn om een betrouwbare actuariële methode toe te passen.

6. Jaarlijkse review en advies ten aanzien van de adequaatheid van het herverzekeringsbeleid.
7. Jaarlijkse review van het premie- en acceptatiebeleid
8. Jaarlijks rapport aan de directie van opdrachtgever met haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen ten aanzien van bovenstaande punten zij bespreekt deze met de directie van de opdrachtgever.

Verder is afgesproken dat de volgende activiteiten worden uitgevoerd door de actuariële functie

9. Per kwartaal een review van Solvency II-rapportages aan De Nederlandsche Bank
10. Reviews van de SKV, MKV, aanwezige solvabiliteit en de ORSA berekeningen. De review van de ORSA is verplicht vanuit de Solvency wetgeving (review van het “system of governance”). Ook hierover rapporteert opdrachtnemer minimaal jaarlijks haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen aan de directie van opdrachtgever en zij bespreekt deze met de directie van opdrachtgever.

Door de actuariële functie wordt ieder kwartaal over de uitgevoerde werkzaamheden en de follow-up van bevindingen gerapporteerd aan de directie.

B.7 Uitbesteding

Het beleid inzake uitbesteding en de eisen waaraan de contracten moeten voldoen zijn schriftelijk vastgelegd en worden periodiek beoordeeld. Uitbesteding vindt plaats als de organisatie niet in staat is om deze werkzaamheden efficiënt en betrouwbaar uit te kunnen voeren. Ten minste jaarlijks wordt gecontroleerd of aan de gestelde eisen die aan de dienstverlening worden gesteld wordt voldaan. Uitbesteding vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de directie.

De belangrijkste uitbestedingen door de Vereende betreffen:

- Beheer van de belegde middelen (vastrentende waarden en aandelen)
- Beheer en onderhoud hardware en netwerk.
- Sleutelfuncties: actuariële functie en interne audit functie

Beheer van belegde middelen

Het beheer van de belegde middelen is uitbesteed aan Nationale Nederlanden Investment Partners (NNIP). Het beheer en de gestelde randvoorwaarden (mandaat) zijn vastgelegd. Over de naleving van het mandaat wordt elk kwartaal gerapporteerd aan de directie van de Vereende.

Beheer en onderhoud hardware en netwerk

Het beheer en onderhoud van hardware en het netwerk is uitbesteed aan ProAct. De met ProAct gemaakte afspraken over o.a. betrouwbaarheid en beschikbaarheid van het netwerk zijn vastgelegd in zogenaamde Service level afspraken (SLA's). Over de naleving van de SLA's wordt maandelijks gerapporteerd aan de IT-manager van de Vereende.

Sleutelfuncties

Zie voor de informatie over de invulling van de sleutelfuncties onderdeel B2.

B.8 Aanvullende informatie

Er is geen aanvullende materiële informatie die niet al in andere onderdelen van dit rapport is opgenomen.

C. Risicoprofiel

C.1 Verzekeringstechnisch risico

Verzekeringen

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat uitkeringen aan klanten niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.

De verzekeringstechnische risico's van de Vereende bestaan uit de volgende risico's:

- *Catastroferisico*: het risico dat door extreme en/of uitzonderlijke gebeurtenissen schades optreden waardoor de financiële positie negatief wordt beïnvloed;
- *Premierisico*: het risico dat de verzekeringspremie voor het komende jaar niet voldoende is om de schades en kosten van dat jaar te kunnen dekken;
- *Schaderisico*: het risico dat in het verleden gevormde voorzieningen voor schadegevallen in de toekomst ontoereikend zijn om deze schades (verder) af te wikkelen;
- *Onnatuurlijk vervalrisico*: het risico dat de aannames omtrent het gedrag van polishouders onjuist blijken te zijn.

De Vereende is uitsluitend actief in Nederland en biedt met name verzekeringsproducten op het gebied van Motorrijtuigen en Aansprakelijkheid. Binnen de branche Motorrijtuigen wordt dekking geboden aan verzekerden die naar aard van het risico veelal niet door andere verzekeraars worden geaccepteerd. Binnen de branche Aansprakelijkheid wordt specifiek dekking geboden aan assurantie-tussenpersonen en makelaars in onroerend goed ten aanzien van hun beroepsaansprakelijkheid.

Deze beroepsaansprakelijkheidsverzekering houdt een risico van concentratieschade in op het moment dat één of meer handelingen, die universeel binnen deze groep worden uitgevoerd, als onrechtmatig worden beschouwd.

Herverzekering

De Vereende heeft gezien haar huidige kapitaal gekozen voor een stabiel herverzekeringsbeleid waarin de risico's zijn afgewogen en afgestemd op de risicobereidheid. Per branche/product is een inschatting gemaakt van het frequentie- en catastroferisico, waarbij een afweging is gemaakt tussen de premie voor de herverzekering en de benodigde dekking.

Voor het herverzekeringsprogramma wordt gebruik gemaakt van een panel van herverzekeraars met een S&P-rating van ten minste A-.

Kapitaalvereiste

Solvency II biedt een raamwerk waarin risico's worden vertaald naar een minimaal aan te houden kapitaal. Dit kapitaalvereiste is gebaseerd op extreme scenario's die zich éénmaal in de 200 jaar kunnen voordoen. Voor de verzekeringstechnische risico's kan het risicoprofiel als volgt worden toegelicht:

	2017	2016
Premie- en reserverisico	11.382	8.823
Vervalrisico	208	11
Catastroferisico	1.973	5.193
Af: diversificatievoordeel	-1.533	-2.726
Verzekeringstechnisch risico	12.030	11.301

Premie- en reserverisico

Het kapitaalvereiste voor het premie- en reserverisico bedraagt ultimo 2017 € 11.382. De volumemaatstaf voor het premierisico bedraagt ultimo 2017 € 23.938 (ultimo 2016: € 17.836) en de volumemaatstaf voor het reserverisico € 30.567 (ultimo 2016: € 22.565). Ten opzichte van ultimo 2016 is het kapitaalvereiste met € 729 toegenomen. Reden hiervoor is de toename van de volumemaatstaf voor zowel het premie- als het reserverisico. Het premie- en reserverisico is in het schadeverzekeringstechnisch risico (€ 11.382) het grootste risico in vergelijking met andere verzekeringstechnische risico's.

Vervalrisico

Het kapitaalvereiste voor het vervalrisico bedraagt ultimo 2017 € 208. Ten opzichte van ultimo 2016 is het kapitaalvereiste met € 197 toegenomen.

De netto beste schatting van winsten in toekomstige premies voor de Vereende is ultimo 2017 negatief (winstgevend). Dit leidt tot een kapitaalvereiste ultimo 2017 van € 208. Het vervalrisico is in het schadeverzekeringstechnisch risico (€ 12.139) klein van omvang in vergelijking met andere verzekeringstechnische risico's.

Catastroferisico

Het kapitaalvereiste voor het catastroferisico bedraagt ultimo 2017 € 1.973. Ten opzichte van ultimo 2016 is het kapitaalvereiste met € 3.220 afgenomen. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- Herijking van het aantal catastrofes waarmee voor de motorrijtuigportefeuille rekening gehouden moet worden;
- Uitbreiding van de herverzekering op de BAVAM-portefeuille waarmee het netto eigen risico op een schade met ingang van 2018 is verlaagd van € 400 naar € 150.

C.2 Marktrisico

Het marktrisico voor de Vereende ontstaat doordat bij veranderingen in de financiële markten de waardeveranderingen van de beleggingen (aandelen, vastrentend) niet gelijk loopt met die van de verplichtingen. Het marktrisico kan onderverdeeld worden in:

- Renterisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in de rentetermijnstructuur of de volatiliteit van de rente;
- Aandelenrisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor verandering in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van aandelen;
- Vastgoedrisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van vastgoed;
- Spreadrisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van kredietopslagen boven de risicovrije rentetermijnstructuur;
- Valutarisico: het risico dat wordt gelopen door bezittingen of transacties in vreemde valuta;
- Concentratierisico: risico's die worden gelopen door een gebrek aan diversificatie in de activaportefeuille hetzij door een sterke blootstelling aan het risico van wanbetaling van een enkele emittent of een groep van verbonden emittenten.

Door de Vereende wordt het marktrisico beheerst door een passend beleggingsbeleid en de keuze om het aantal categorieën waarin wordt belegd te beperken. Afgeleide financiële instrumenten en gestructureerde producten worden vermeden.

Kapitaalvereiste

Solvency II biedt een raamwerk waarin risico's worden vertaald naar een minimaal aan te houden kapitaal. Dit kapitaalvereiste is gebaseerd op extreme scenario's die zich éénmaal in de 200 jaar kunnen voordoen. Voor de verzekeringstechnische risico's kan het risicoprofiel als volgt worden toegelicht:

	2017	2016
Renterisico	88	739
Aandelenrisico	2.679	2.343
Vastgoedrisico	-	-
Spreadrisico	116	144
Concentratierisico	582	-
Valutarisico	844	1.151
Af: diversificatievoordeel	-1.119	-1.255
Verzekeringstechnisch risico	3.190	3.122

Renterisico

Het kapitaalvereiste voor het renterisico bedraagt ultimo 2017 € 88. Ten opzichte van ultimo 2016 is het kapitaalvereiste met € 651 afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de waarde van de rentegevoelige activa in 2017 harder is gestegen dan de waarde van de rentegevoelige passiva. Het renterisico is in het totale kapitaalvereiste voor het marktrisico (€ 3.190) het kleinste risico in vergelijking met andere marktrisico's.

Aandelenrisico

Het kapitaalvereiste voor het aandelenrisico bedraagt ultimo 2017 € 2.679. Ten opzichte van ultimo 2016 is dit bedrag met € 336 toegenomen. Voornaamste oorzaken hiervan zijn:

- De toename van de marktwaarde van aandelen (ultimo 2016: € 6.272, ultimo 2017: € 6.539).
- De schok voor aandelen wereldwijd is verlaagd (ultimo 2016: 37,6%, ultimo 2017: 28,6%).

Per saldo stijgt het kapitaalvereiste met € 336. Het aandelenrisico is in het totale kapitaalvereiste voor het marktrisico (€ 3.190) het grootst van omvang in vergelijking met andere marktrisico's.

Spreadrisico

Het kapitaalvereiste voor het spreadrisico bedraagt ultimo 2017 € 116. Ten opzichte van ultimo 2016 is dit bedrag met € 28 afgenomen. Het spreadrisico is in het totale kapitaalvereiste voor het marktrisico (€ 3.122) klein van omvang in vergelijking met andere marktrisico's.

Concentratierisico

Het kapitaalvereiste voor het concentratierisico bedraagt ultimo 2017 € 582. In tegenstelling tot ultimo 2016 toen het concentratie risico nul was. De onderbouwing om kapitaalvereiste voor het concentratierisico aan te houden is:

- In de beleggingen exclusief de beleggingsfondsen zit een concentratie risico (vanwege de aard en de hoogte van de bedragen).

Het concentratierisico speelt in het totale kapitaalvereiste voor het marktrisico (€ 3.190) een grote rol.

Valutarisico

Het kapitaalvereiste voor het valutarisico bedraagt ultimo 2017 € 844. Ten opzichte van ultimo 2016 is dit bedrag met € 307 afgenomen. De beleggingen die bloot staan aan het valutarisico zijn in waarde afgenomen (ultimo 2016: € 53.871, ultimo 2017: € 55.660). Daarnaast is het aandeel beleggingen wat in de euro wordt belegd gestegen (ultimo 2016: 91,4%, ultimo 2017: 94,3%). Per saldo daalt het kapitaalvereiste voor dit risico in 2017 met € 307. Het valutarisico is in het totale kapitaalvereiste voor het marktrisico (€ 3.190) het op één na grootste risico in vergelijking met andere marktrisico's.

C.3 Tegenpartijrisico

Het tegenpartijrisico is het risico van onvoorziene verliezen die het gevolg kunnen zijn van faillissement of verslechtering in de kredietwaardigheid van debiteuren of tegenpartijen bij herverzekeringsovereenkomsten, securitisaties, derivaten, tussenpersonen en andere posities voor zover die niet in de spread risico module zijn meegenomen.

De Vereende beheerst het risico door spreiding van de liquide middelen over een drietal systeembanken, het beleggen in staatsobligaties van landen met minimaal een (S&P) A-rating en spreiding van herverzekeringsovereenkomsten over een pool van herverzekeraars met een (S&P) rating van minimaal A-.

Het kapitaalvereiste voor het tegenpartijrisico bedraagt ultimo 2017 € 1.399 (2016 € 1.157). In vergelijking met ultimo 2016 is ultimo 2017 balanswaarde van de vorderingen, waarop het tegenpartijrisico van toepassing is, gestegen met 4.227.

C.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de Vereende over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe betalingsverplichtingen te voldoen. Liquiditeitsrisico heeft betrekking op zowel de treasurygelden en de beleggingen. Het risico wordt beheerst door middel van het beleggingsbeleid, frequente afstemming over benodigde liquiditeiten en een interne procesafspraken rond grote schadebetalingen.

C.5 Operationeel risico

De operationele risico's die van wezenlijke invloed kunnen zijn op de bedrijfsresultaten, het vermogen en de reputatie van de onderneming liggen vooral in die van onze interne processen en informatievoorziening en rond personeel. Wij hebben tal van maatregelen genomen ter beheersing van deze risico's. Om onze interne processen minder kwetsbaar te maken implementeren wij, gezamenlijk met onze partners die hun werkzaamheden aan ons hebben uitbesteed, een nieuwe *core applicatie*.

Tegelijkertijd is de implementatie van de nieuwe core-applicatie een risico gezien de aanspraak die het voeren van dit project vormt voor de organisatie. Door het instellen van een projectorganisatie met een regelmatige terugkoppeling van de voortgang, knelpunten en projectrisico's wordt zoveel mogelijk grip gehouden.

De Vereende heeft deskundigheid en motivatie van haar medewerkers hoog in het vaandel staan. Hiertoe is een HR-beleid geformuleerd, waarin onder andere opleidingen, doorstroom en beloning belangrijke onderwerpen zijn. Ook op het gebied van integriteit zijn zaken goed geregeld in een gedragscode. Desondanks kunnen incidenten met gevolgen voor de resultaten en de reputatie van de Vereende nooit helemaal worden uitgesloten.

Daarnaast loopt de Vereende risico's als gevolg van juridische procedures. Op dit moment lopen er geen andere procedures tegen de Vereende dan die in het kader van schadebehandeling. Daarvoor zijn in de technische voorziening voor nog te betalen schaden adequate voorzieningen getroffen.

Ten aanzien van de risico's als gevolg van de afgesloten managementcontracten zijn in de contracten bepalingen opgenomen over de wijze waarop de contracten moeten worden beëindigd en de (extra) kosten die met een beëindiging gepaard gaan. Hierbij zijn de risico's voor de Vereende ingeperkt.

Het benodigde kapitaal voor het operationeel risico bedraagt ultimo 2017 1.343 (2016 € 1.061).

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

D.1 Solvency II balans

De financiële positie van de Vereende op Solvency II grondslagen luidt als volgt:

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
	g			
Beleggingen	52.339	668	-59	52.948
Vorderingen				
Directe verzekering	2.525			2.525
Herverzekeraars	1.289			1.289
Overige vorderingen	758			758
Aandeel herverzekeraars in technische voorzieningen	-	20.712	-7.870	12.842
<i>Totaal vorderingen</i>	<i>4.572</i>	<i>20.712</i>	<i>-7.870</i>	<i>17.414</i>
Overige activa				
Liquide middelen	1.288			1.288
Materiële vaste activa	1.451			1.451
Overige activa	1.235	-668	1.473	2.040
<i>Totaal overige activa</i>	<i>3.974</i>	<i>-668</i>	<i>1.473</i>	<i>4.779</i>
Totaal Activa	60.885	20.712	-6.456	75.141
Technische voorzieningen	33.685	20.712	-54.397	-
Best estimate			44.766	44.766
Risk Margin			2.719	2.719
Overige technische voorzieningen				-
Belastinglatentie	308		-30	278
Overige schulden	6.635		633	7.268
Totaal passiva	40.628	20.712	-6.309	55.031
Eigen vermogen	20.257	-	-147	20.110

D.2 Informatie over waardering activa

In deze paragraaf is per categorie activa informatie gegeven over de waardering op basis van de jaarrekening grondslagen (jaarrekening 2016) en de Solvency II grondslagen.

Alle bedragen die in deze paragraaf staan vermeld bij de balansposten zijn in duizendtallen.

Beleggingen

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Deelnemingen	59		-59	-
Aandelen	5.115			5.115
Vastrentende waarden	38.072	668		38.740
Deposito's	9.093			9.093
<i>Totaal beleggingen</i>	<i>52.339</i>	<i>668</i>	<i>-59</i>	<i>52.948</i>

De beleggingen worden in de jaarrekening gewaardeerd tegen actuele waarde. Deze waarderingmethode is overeenkomstig de Solvency II grondslagen.

Vorderingen

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Directe verzekering	2.525			2.525
Herverzekeraars	1.289			1.289
Overige vorderingen	758			758
Aandeel herverzekeraars in technische voorzieningen	-	20.712	-7.870	12.842
<i>Totaal vorderingen</i>	<i>4.572</i>	<i>20.712</i>	<i>-7.870</i>	<i>17.414</i>

De vorderingen uit directe verzekeringen betreffen de nog te ontvangen verzekeringspremies. Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar, met uitzondering van het Aandeel herverzekeraars in de technische voorzieningen.

Het aandeel herverzekeraars in de technische voorzieningen wordt in de jaarrekening gesaldeerd gepresenteerd onder de technische voorzieningen. Onder Solvency II wordt deze afzonderlijk aan de activa-zijde gepresenteerd.

Overige activa

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Materiële vaste activa	1.451			1.451
Liquide middelen	1.288			1.288
Lopende rente	668	-668		-
Overige overlopende activa	567		1.473	2.040
<i>Totaal vorderingen</i>	<i>3.974</i>	<i>-668</i>	<i>1.473</i>	<i>4.779</i>

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Periodiek wordt beoordeeld of de materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan. Indien de boekwaarde van een materieel vast actief duurzaam hoger is dan de opbrengstwaarde, wordt deze onmiddellijk afgeboekt tot de opbrengstwaarde.

Deze waardering wordt gelijkgesteld aan de marktwaarde onder Solvency II

Liquide middelen

Onder liquide middelen zijn begrepen de direct opeisbare tegoeden bij de banken. De liquide middelen worden gewaardeerd op nominale waarde.

Deze waardering wordt gelijkgesteld aan de marktwaarde onder Solvency II

Overige overlopende activa

De overige overlopende activa worden nominaal gewaardeerd. De overige activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De herwaardering betreft de opbrengst uit de verkochte en nog te leveren aandelen betreffende de deelneming in CED Holding B.V.

D.3 Informatie over de waardering van technische voorzieningen

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
	g			
Technische voorzieningen	33.685	20.712	-54.397	-
Best estimate			44.766	44.766
Risk Margin			2.719	2.719
Overige technische voorzieningen				-
	33.685	20.712	-6.912	47.485

In de Solvency II rapportage zijn andere waarderingsgrondslagen toegepast dan in de statutaire jaarrekening. De waarderingsgrondslagen onder Solvency II zijn gebaseerd op de eerder genoemde uitgangspunten en nader uitgewerkt in onder meer

- Gedelegeerde verordening EU 2015/35 van oktober 2014, Hoofdstuk 3 – voorschriften voor de technische voorzieningen
- EIOPA BoS-14/166 NL – Richtsnoeren voor de waardering van technische voorzieningen.

Belangrijke verschillen met de waardering van deze voorzieningen in de jaarrekening zijn onder meer:

- Het elimineren van eventuele prudentie in de vaststelling;
- Toepassing van de contractgrenzen;
- De voorgeschreven wijze van disconteren;
- De berekening van een risk margin.

Contractgrenzen

Het algemene uitgangspunt voor de bepaling van de contractgrenzen is gebaseerd op artikel 18 van de Gedelegeerde verordening Solvency II (2015/35), aangevuld met de Richtsnoeren van EIOPA (EIOPA BoS-14/165).

Het gehanteerde uitgangspunt is dat voor alle overeenkomsten waarvoor de premie al in het boekjaar is ontvangen geldt dat deze overeenkomsten niet opzegbaar zijn door de verzekeraar en dat deze daarmee binnen de dekking van de contractgrenzen vallen.

Methoden

Voor het berekenen van de technische voorzieningen voor schade zijn twee methoden breed in gebruik. Dit betreft de Chain ladder methode en de Bootstrap methodiek. Per branche is een analyse gemaakt van welke methode het meest geschikt is gezien de ontwikkelpatronen en de volatiliteit van de schades binnen deze branche.

Discontering

Discontering van de toekomstige kasstromen vindt plaats tegen de risicovrije rentecurve zoals deze maandelijks door EIOPA wordt gepubliceerd en bepaald in artikel 43 en verder van de Gedelegeerde verordening Solvency II (2015/35).

Vanwege de duur van de toekomstige verplichtingen zijn onzekerheden omtrent de UFR niet relevant. Vanwege de beperkte duratie wordt door de Vereende geen gebruik gemaakt van overgangsmaatregelen zoals de volatility of matching adjustment, danwel van andere overgangsmaatregelen.

Risicomarge

De risicomarge wordt onder Solvency II zodanig bepaald dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar verwachting zouden vragen voor de overname van de nakoming van de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen (Solvency II Directive artikel 77 lid 3).

Voor de berekening van de risicomarge bestaan diverse methoden waarbij de keuze moet zijn gebaseerd op evenredigheid (Richtsnoer 62) met de omvang en complexiteit van de onderliggende post.

Vanwege de beperkte complexiteit hanteert de Vereende de vereenvoudigde cost of capital methode, aangeduid als methode 1.

D.4 Informatie over de waardering van andere verplichtingen

Voorziening voor latente belasting

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Voorziening voor latente belastingen	308	-	-30	278

De voorziening voor latente belastingen betreft latent verschuldigde winstbelasting van een tijdelijk verschil tussen de bedrijfseconomische en fiscale waardering van materiele vaste activa, beleggingen en de fiscale egalisatiereserve conform "Besluit winstbepaling en reserves verzekeraar 2001" berekend tegen 25%.

Verschillen in waardering van de technische voorzieningen en andere activa en passiva zorgen voor een afname van de voorziening voor latente belastingen zoals opgenomen op de Solvency II balans.

Overige schulden

De overige schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

E. Kapitaalbeheer

E.1 Kapitaalbeleid

In het kapitaalbeleid van de Vereende zijn de hoofdlijnen met betrekking tot de minimaal gewenste solvabiliteit uitgewerkt. De minimaal gewenste solvabiliteit is bepaald op 150% van de solvabiliteitseis zoals berekend conform het standaard model, verhoogd met de benodigde capital add-on als gevolg van het door de Vereende berekende hogere verzekeringstechnische risico voor de branche Algemene Aansprakelijkheid.

In het kapitaalbeleid wordt voorts ingegaan op de mogelijkheden van de Vereende om risico's te verminderen en eventueel extra kapitaal aan te trekken, mochten de interne interventiegrenzen worden bereikt.

E.2 Solvabiliteit van de Vereende

De solvabiliteit van de Vereende is in 2017 afgenomen tot 134%. De ontwikkeling van de solvabiliteit is als volgt:

	2017	2016	mutatie
Beschikbaar eigen vermogen Solvency II	20.110	24.544	-18%
Kapitaalvereiste (SCR)	15.032	13.124	15%
Minimum kapitaalvereiste (MCR)	4.796	4.103	19%
Solvabiliteitsratio	134%	187%	
Minimum kapitaalsratio	419%	598%	

De solvabiliteit van de Vereende is hiermee ultimo 2017 uitgekomen onder de interne solvabiliteitseis. In 2018 zijn maatregelen genomen die moeten leiden tot herstel van de solvabiliteit.

E.3 Ontwikkeling van de SCR

	2017	2016	mutatie in %
Rente	88	739	-88
Aandelen	2.679	2.343	14
Vastgoed	-	-	
Credit spread	116	144	-19
Concentratie	582	-	
Valuta risico	844	1.151	-27
Diversificatie effecten	-1.119	-1.255	-11
SCR Marktrisico	3.190	3.122	2
Premie- en reserverisico	11.382	8.823	29
Vervalrisico	208	11	1.863
Catastroferisico	1.973	5.193	-62
Diversificatie effecten	-1.533	-2.725	-44
SCR Schadeverzekeringstechnisch risico	12.030	11.301	6
SCR Tegenpartijrisico	1.399	1.164	20
Totaalniveau diversificatie effecten	-2.651	-2.494	6
BSCR (som van alle subtotalen (vet) minus de diversificatie effecten op totaalniveau)	13.968	13.093	7
SCR Operationeel risico	1.343	1.061	27
Correctie in verband met belasting	-279	-1.030	-73
SCR (= solvabiliteits kapitaalvereiste)	15.032	13.124	15

De solvabiliteitseis is risicogebaseerd en daarmee een weerspiegeling van de financiële risico's door middel van een standaardformule worden vertaald. In de ORSA hebben we de toepasbaarheid van deze standaardformule nader geanalyseerd. Uit deze analyse blijkt het verzekeringstechnische risico voor de branche Algemene Aansprakelijkheid van de Vereende substantieel hoger dan waarmee in het standaardmodel wordt gerekend. Voor deze afwijking houdt de Vereende aanvullend kapitaal aan.

Het beleggingsbeleid en de risico's die daarbij worden geaccepteerd zijn in 2017 niet belangrijk gewijzigd. De toename van de solvabiliteitseis voor het marktrisico kan worden verklaard door wijzigingen in de parameters van het standaardmodel voor 2017.

E.4 Eigen vermogen

Het beschikbare eigen vermogen is als volgt samengesteld:

	2017	2016	mutatie in %
Aandelenkapitaal	3.019	3.019	-
Herwaarderingsreserve	1.122	1.455	-23
Algemene reserve	20.447	21.119	-3
Onverdeeld resultaat	-4.331	-674	543
Eigen vermogen conform Jaarverslag 2017	20.257	24.919	-19
Waarderingsverschillen Jaarverslag versus Solvency II Richtlijnen	-147	-375	-61
Eigen vermogen Solvency II	20.110	24.544	-18

Het eigen vermogen staat geheel ter beschikking van de vennootschap en kan hierdoor ook worden aangeduid als Tier 1 kapitaal. Er is geen sprake van aanvullende vermogenscomponenten zoals garanties, toezeggingen of niet volgestort kapitaal.

Er zijn geen besluiten tot dividenduitkering genomen of anderszins besluiten genomen die tot afname van het beschikbare vermogen leiden. Het gehele vermogen komt in aanmerking ter dekking van de kapitaal-eis en ter dekking van de verzekeringsverplichtingen.